

Скрізь площі *зернових колосових* культур заселені клопом шкідливою черепашкою за чисельності 0,3-1, макс. в крайових смугах 2 екз. на кв.м. Ним пошкоджено 1-5% рослин. У Степу відбувається відродження личинок клопа черепашки. В посівах озимих зернових культур продовжують свій розвиток **хлібні п'явиці, злакові попелиці, трипси** переважно у допороговій чисельності. На 1-15% ярих культур продовжується шкідливість **злакових мух (переважає шведська), хлібних блішок, п'явиць**.

Продовжується розвиток хвороб у посівах *озимих та ярих зернових* культур, чому сприяють дощі. У посівах озимої пшениці найбільше поширений **септоріоз, борошниста роса**. На окремих площах виявлено ураження рослин озимої пшениці **бурою листковою іржею**. У посівах ярих зернових найбільш поширеним є **гельмінтоспоріоз**, менше **ринхоспоріоз та бура листкова іржа, кореневі гнилі**.

Скрізь посіви *кукурудзи* заселяють **злакові блішки, шведські мухи та злакові попелиці**, які пошкодили 2-10% рослин.

У посівах *цукрових буряків* розвиваються **довгоносики (звичайний та сірий, чорний)**. Найбільш шкодочинним залишається **звичайний буряковий довгоносик**, яким на всіх площах посіву пошкоджено 5-20, макс. до 42% рослин (Київська обл.). Крайові смуги посівів заселяє та пошкоджує **листова бурякова попелиця (2,5-15%)**. Також шкодять **бурякові блішки, крихітка, мінуючі мухи, щитоноски**. **Коренідом** уражено 2-4% рослин. Обробки плантацій цукрових буряків за перевищення ЕПШ проводять рекомендованими препаратами.

У посівах *озимого ріпаку* харчуються личинки **капустяної стручкової галиці, насінневого прихованохоботника, капустяна попелиця**. Личинками ріпакового квіткоїда пошкоджено 1-20% рослин. На *ярому ріпаку* шкодять **блішки, попелиці, клопи**. 2-11, макс. 25% *озимого ріпаку* уражені хворобами **пероноспорозом, альтернаріозом, фомозом**.

На 1-15% рослин *соняшнику* шкодять **сірий буряковий довгоносик, південний сірий, чорний довгоносики та попелиці**. Відмічені ознаки ураження **пероноспорозом та борошнистою росою**.

На *сої* шкодять **бульбочкові довгоносики, осередково південний сірий довгоносик**, які пошкодили 3-6% рослин. Триває розвиток **фузаріозу, корневих гнилей, сім'ядольного бактеріозу**, якими охоплено 1-14%.

У посівах *гороху* проходить розвиток **бульбочкових довгоносиків, піщаного мідляка, попелиць**, ними пошкоджено від 5 до 20, макс. 28% рослин культури. У Степу виявлено шкідливість **південного сірого довгоносика, горохового трипса та зерноїда**. У південних та центральних областях **аскохитозом та іржею** уражено 1-7% рослин, **корневими гнилями** 1-3%.

На *люцерні* продовжується живлення **бульбочкових довгоносиків**, ними пошкоджено 17-20% рослин. На культурі також триває живлення **клопів-сліпняків (люцерновий, трав'яний та польовий)**, різних видів **попелиць, апіона**. Також проходить живлення **стеблоїдів**, відроджуються гусениці **п'ядунів та листогризучих совок**.

Скрізь на 10-55% рослин *картоплі*, осередково *томатів* шкодить **колорадський жук**, (1-9 імаго, 2-5 яйцекладок). Триває відкладання яєць. За масової появи личинок першого - другого віків чисельністю 10-20 екз. на кущ картоплі за 8-10% заселення рослин їх обприскують дозволеними до використання інсектицидами. На 2-12% *капусти* розвиваються **хрестоцвітні блішки, попелиці, капустяна муха, гусениці капустяного білана, травойдні клопи**. У посадках **цибулі, часнику**, переважно у присадибному секторі шкодить **цибулева муха**. Місцями у присадибному секторі відмічалось пошкодження 3% висадженої розсади овочевих культур личинками **хрущів, капустянкою, кравчиком головачем**.

У степових та лісостепових областях на *неорних землях і багаторічних травах, пасовищах* триває відродження личинок **нестадних саранових (0,3-2 екз. на кв.м) та італійського пруса** у Одеській, Херсонській областях (0,5-1 екз. на кв.м).

У Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Луганській, Миколаївській, Сумській, Одеській, Черкаській, Херсонській областях на *багаторічних бобових травах, неугіддях, узбіччях*

доріг триває літ, яйцекладка та подекуди відродження гусениць **лучного метелика**. Інтенсивність льоту метеликів становить 1-2, макс. 5 екз. (Херсонська обл.) на 10 кроків. Погодні умови несприяють високій потенційній продуктивності метеликів, але можливий розвиток гусениць в **багаторічних травах**, посівах **цукрових буряків, соняшнику, кукурудзи** інших стаціях. Випуск трихограми, розпушування міжрядь у просапних культур ефективно обмежують щільність і шкідливість лучного метелика.

Повсюди в посівах літають та відкладають яйця метелики **підгризаючих та листогризучих совок** (капустяної, С-чорне, совки-гамма та городньої). Триває літ **стеблового кукурудзяного метелика**. Грунтоживучими шкідниками та піщаним мідляком пошкоджено 1-8% **гороху, кукурудзи, просапних** культур.

Знижується заселення дерев **травневими і червневими хрущами**, шкідники розлітаються на яйцекладку. У поліських районах та подекуди Лісостепу в лісосмугах враховується 8-12 екз. на дерево. **Оленкою волохатою** заселено квітучі культури, зокрема на ріпаку озимому пошкоджено 1-8, макс. 15-20% рослин.

Повсюди в **садах** триває літ **яблуневої плодожерки** та її яйцекладка, у Степу - відродження гусениць. Із сисних фітофагів шкодять **попелиці, щитівки, кліщі** на 3-11, макс. 40% листя. Поширюються **моніліоз, клястероспоріоз кісточкових, кучерявість** листків **персика**. На **зерняткових борошніста роса та парша** (7-30% дерев та 2-16% пагонів). На абрикосах відмічають прояв **бактеріального опіку**. Захищають насадження дозволеними пестицидами з дотриманням регламентів застосування.

На **винограді** продовжується розвиток комплексу кліщів – **виноградний зудень, павутинний**. В південних областях відмічено початок відродження гусениць **гронової листокрутки**. З хвороб насадження уражено **мільдю та чорною плямистістю**.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.